

7/9205

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.009-031/ 2235
Konu : Soru Önergesi

02/11/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : : a) 06.10.2009 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-159-32/3970 sayılı yazı.
b) 14.10.2009 tarih ve B.02.I.DİB.0.12.01/610-1850 sayılı yazı.

Adana Milletvekili Sayın Yılmaz TANKUT tarafından cevaplandırılması istenen 7/9205 esas sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak Bakanlığım bağlı kuruluşu Diyanet İşleri Başkanlığından alınan ilgi (b) cevabi yazı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Devlet Bakanı

EKLER :

1- İlgi (b) yazı ve eki (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.B.M.M.

YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ NOTU

Önergeyi veren Milletvekili : Yılmaz TANKUT

Adana Milletvekili

Önergenin konusu : Doğu Türkistan'da işlenen insanlık suçu ile ilgili hutbe okutulmaması

Önerge esas no : 7/9205

SORULAR

Çin'in, Doğu Türkistan'da geçtiğimiz Temmuz ayının 5'inde başlattığı ve günlerdir devam eden katliamlar camilerimizde hutbe konusu edilmemiştir. Bizzat Çin'in resmi kaynaklarına göre yüzlerce, bağımsız kaynakların verdiği bilgilere göre ise binlerce Müslüman Türk'ün katledildiği, binlercesinin yaralandığı ve halen binlercesinin kayıp olduğu kaydedilen bu insanlık suçuna karşı camilerimiz neden suskun bırakılmıştır. 5 Temmuzdan itibaren aynı ay içinde 4 Cuma geçmiştir. 4 Cuma gününde de Diyanet'in illerde belirlediği hiçbir hutbede, Doğu Türkistan'daki soykırım ana konu seçilmediği gibi bu vahşete vurgu bile yapılmamıştır.

Buna ilişkin olarak;

- 1- Diyanet İşleri Başkanlığının uhdesinde olan hutbe konuları hangi kıstaslara göre belirlenmektedir?
- 2- Hemen bütün dünyanın gündeminde hala zaman zaman öne çıkan Doğu Türkistan'daki katliamların hutbelerde konu edilmemesinin sebebi nedir?
- 3- Yalan, iftira, gıybet komşuluk ilişkileri gibi her zaman anlatılan ve anlatılabilecek konuların yerine Doğu Türkistan'da işlenen insanlık suçu hutbe konusu seçilemiyorsa, ya da seçilmiyorsa bunun en önemli makul sebebini açıklar mısınız?
- 4- Diyanetin bu vurdumduymaz, milli ruh ve heyecandan uzak tutumunun, Hükümetinizin izlediği dış politikayla bir ilgisi var mıdır?
- 5- Hükümetiniz, Diyanete bu yönde sözlü ya da yazılı bir talimat vermiş midir?
- 6- Bazı illerimizdeki milli duyguları yüksek müftülerin hutbede söz konusu katliamları anlatma taleplerine rağmen, Diyanet İşleri Başkanlığının bunları reddettiği hatta baskı yaptığı doğru mudur?

7- Kilise evlerin sayısının artırılması ve bunlara serbestiyet kazandırılması politikasına uygun olarak, yabancı ülke ve merkezlerden Hükümetinize, camilerin milli heyecandan, ortak acıların gündeme getirilmesinden uzak tutulması konusunda bir baskı var mıdır?

8- Yukarıda dile getirilen hususları, yani anayurdumuzda işlenen ve sizin de ifade ettiğiniz soykırımın hutbe konusu edilmemesini sorun olarak kabul ediyor musunuz?

9- Sorun olarak kabul ediyorsanız, sorumlular hakkında bir soruşturma açılması sağlanabilecek midir?

10- Sorun olarak kabul etmiyorsanız gerekçesi ve izahı nedir?

CEVAPLAR

1) 1 Haziran 2006 tarihinden itibaren mahalli ihtiyaçlara cevap verebilmek, din görevlilerinin hutbe hazırlama konusunda daha donanımlı, üretken ve verimli kılınmalarını sağlamak amacıyla cuma hutbelerinin hazırlanması, okutulacak konuların belirlenmesi ve sunumu görevleri il müftülükleri bünyesinde il müftülerinin başkanlığında oluşturulan "Hutbe Hazırlama Komisyonları"na devredilmiş olup, hutbelerle ilgili bütün işlemler ilgili komisyonlarca yürütülmektedir.

2-3) Gerek yurt içinde gerek yurt dışında insanlığın maruz kaldığı dini ve sosyal problemler karşısında her zaman gerekli duyarlılığı gösteren Başkanlığımız, Uygur Türkü kardeşlerimizin maruz kaldığı ve hepimizi derinden üzen müessif olaylar karşısında da büyük duyarlılık göstermiş, bu çerçevede 09/07/2009 tarih ve 1219 sayılı yazıyla 10 Temmuz 2009, 16/07/2009 tarih ve 1343 sayılı yazıyla da 17 Temmuz 2009 Cuma günleri namazdan önce yapılacak vaazlarda konunun işlenmesi ve cemaatin dünyadaki bütün masum insanların özellikle de Uygur Türkü kardeşlerimizin maruz kaldıkları zulümden kurtulmaları için dua etmeleri, hayatını kaybedenlerin ruhlarına bağışlanmak üzere Kur'an-ı Kerim ve hatmi şerif okumaya davet edilmesi konusunda Valiliklerimize gerekli talimat verilmiştir.

Bu uygulamadan sonra çok sayıda duyarlı vatandaşımızdan gelen tebrik ve teşekkür telefonları, Başkanlığımızın milli ruh ve heyecanı dikkate alan hassasiyetlerinin vatandaşlarımızca da takdir edildiğinin bir göstergesidir.

4) Ülkemizde din ve siyaset, din işleri ve devlet işleri ayrı olup, hutbelerde hangi konuların nasıl bir üslupla ele alınacağı tamamıyla Başkanlığımızın takdirinde olan bir husustur. Başkanlığın bu konuda kullandığı takdirin iç veya dış politika ile ilişkilendirilmesi veya olumsuz değerlendirme ve genellemelerle mahkum edilmesi kabul edilebilir bir durum değildir.

5) Bu konuda hutbe okunmaması veya vaaz verilmemesi yönünde Başkanlığımıza herhangi bir yazılı veya sözlü talimat gelmediği gibi Başkanlığımızın hiçbir siyasi merciden de hutbelerin içeriği ile ilgili bir talimat alma geleneği bulunmamaktadır.

6) Yayınladığı talimatlarla konunun vaazlarda işlenmesini, dualarda Uygur kardeşlerimizin zikredilmesini ve bu elim olaylarda hayatını kaybedenlere Kur'an-ı Kerim ve hatmi şerif okunmasını isteyen Diyanet İşleri Başkanlığının bu hususta 'hutbe okutmayı reddettiği, hatta okunmaması için baskı yaptığı' iddiası, gerçeklerle bağdaşmamanın ötesinde, Başkanlığımızın bu konuda gösterdiği ve gereklerini yerine getirdiği hassasiyetinin gözardı edilmesi anlamına gelmekte olup, böyle bir yaklaşımı kabul etmek mümkün değildir.

7) Hutbe ve vaazlarda milli hassasiyetlerimizle ilgili pek çok konu ele alınmakta olup, camilere devam eden, hutbeleri dikkatle dinleyen bütün vatandaşlarımız Başkanlığımızın bu hassasiyetini de yakinen bilmektedir. Öte yandan Başkanlığımız herkesi milli ve manevi değerlerimize sahip çıkmaya davet etmekte ve bu değerlerin herhangi bir istismara vesile kılınmasının başta bu değerlere saygısızlık olacağını değişik vesilelerle topluma anlatmaktadır.

8-9-10) Bu konu ve benzeri konular, cami içi din hizmetlerinde belli bir metot dahilinde ele alınmış ve alınmaya devam edilmekte olup, Başkanlığımızın konu hakkında gerekli hassasiyeti her zaman göstereceğinden de herkes emin olmalıdır.

h